

Monumentnummer*: 512944

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 23 juni 1999
Kadaster deel/nr 82977/4

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amsterdam Watergraafsmeer

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Watergraafsmeer B 1925

Omschrijving**

Inleiding

De kerk van de H.H. Martelaren van Gorcum (Linnaeushof 93) met bijbehorende pastorie (Linnaeushof 94) werd in 1928-1929 gebouwd naar ontwerp van A.J. Kropholler. De pastorie sluit qua ligging en hoogte aan bij de omringende bebouwing in de Linnaeushof eveneens naar ontwerp van Kropholler. De kerk is namelijk in verband met de oriëntatie van het koor op het oosten een kwartslag gedraaid ten opzichte van de huizen in het hofje en dus ook de pastorie.

Omschrijving

De vrijwel geheel uit baksteen opgetrokken kruiskerk bestaat uit een breed basikaal middenschip met vijf steunberen, smalle lage zijbeuken, een met een toren verhoogde viering, een laag transept, een polygonaal gesloten abside en ondiepe zijarmen met nevenabsides. Met uitzondering van de zijbeuken, -armen en absides die overwelfd zijn met segmentbooggewelven wordt de kerk geheel gedekt door een houten bekapping. De vensterloze en vrijwel onversierde voorgevel heeft twee spitsboogvormige toegangsportalen en wordt geflankeerd door twee torens: aan de noordzijde een forse klokkentoren met galmgaten en aan de zuidzijde een veel smallere en lagere toren met een wijzerplaat. De afzonderlijke ruimtes hebben verschillende, met rode pannen bedekte daken; de vieringtoren heeft een helmdak, de andere torens een ingesnoerd tentdak, het middenschip en de transeptarmen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een zadeldak en de zijbeuken een lessenaarsdak. Inwendig hebben het middenschip en de viering een gordingenkap die in het zicht is gelaten. De kapjukken worden ondersteund door natuurstenen consoles. De vijf spits toelopende gemetselde scheibogen in het middenschip, waarboven zich telkens vier eveneens spitsboogvormige gekoppelde ramen bevinden, steunen op korte zuilen met natuurstenen kapitelen. Het liturgisch centrum wordt van de kerkruijnte gescheiden door koorbogen, heeft een hogere vloer dan de rest van de kerk en wordt uitwendig geaccentueerd door de vieringtoren. Het altaar staat onder een ciborium, dat bestaat uit vier marmeren zuilen en een houten dak dat wordt bekroond door een kroon. Hierachter bevindt zich de gesloten polygonale aanbouw voor het zangkoor. Het vrijwel geheel door Kropholler ontworpen meubilair vormt een eenheid met het gebouw. Voorts herbergt het interieur veel door anderen ontworpen decoratieve elementen, zoals het Mariabeeld in de westwand van Lambertus Zijl, de kruiswegstaties van A. Stockhof de Jong, de beelden van Christus in de mandorla en de twaalf apostelen boven het hoogaltaar en de beelden van Maria en Jozef bij de triomfboog van Dom J.H.M. van der Meij. De beglazing van de kerk bestaat uit originele gebrandschilderde spitsboog glas-in-lood ramen eveneens naar ontwerp van Van der Meij. De christelijke iconografie met de heilsgeschiedenis in het middenschip wordt begeleid door Nederlandse teksten. De ramen in de zijbeuken beelden de martelaren van Gorcum uit en de ramen in de vieringtoren verbeelden de acht zaligsprekenden. Opvallend is de situering van deze spitsboogramen in de kruising; de langwerpige spitsboogramen zijn in een halve boogvorm geplaatst, waarbij het centrum tussen de ramen leeg is en wordt benadrukt door een klein rond raam bovenin. De eveneens originele niet-beschilderde glas-in-lood ramen aan de zijkanten van de absis zorgen voor een geelgekleurde lichtinval in het presbyterium. De pastorie staat als een zelfstandig rechthoekig bouwvolume ten zuidwesten van de kerk en is met de kerk op begane grond niveau verbonden. De pastorie telt, afgezien van een kleine tweelaagse uitbouw aan de voorzijde, drie lagen en heeft een ingesnoerd schilddak met aan weerszijden op de nok een schoorsteen. De ingang bevindt zich in de lage uitbouw aan de voorzijde, aan de achter- en tuinzijde is op de eerste verdieping een gemetseld balkon met zware natuurstenen consoles aangebracht.

Waardering

Kerk met pastorie uit 1928-1929 van algemeen nationaal belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en typologische waarde als gaaf bewaard voorbeeld van een van de belangrijkste werken van A.J. Kropholler in traditionalistische stijl met bijzondere detaillering van zowel ex- als interieur en vanwege haar liturgie-historische betekenis en inrichting, in het bijzonder de beglazing, en vanwege haar stedenbouwkundige situering in het brandpunt van de door dezelfde architect ontworpen Linnaeushof.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument